

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Εμβολιασμός: Ηθικά προβλήματα υπό το πρίσμα της Ορθόδοξης διδασκαλίας

20 Μαΐου 2021

Στις 20 Μαΐου 2021 πραγματοποιήθηκε στη Θεολογική Ακαδημία της Υπαπαντής στη Μόσχα στρογγυλή τράπεζα με τίτλο: «Εμβολιασμός: Ηθικά προβλήματα υπό το πρίσμα της ορθόδοξης διδασκαλίας». Μετά το πέρας της εκδηλώσεως οι συμμετέχοντες ενέκριναν το τελικό κείμενο.

Οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας «Εμβολιασμός: Ηθικές πτυχές υπό το πρίσμα της ορθόδοξης διδασκαλίας», μέλη της Διασυνοδικής Επιτροπής της Ρωσικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, ειδικοί στον τομέα της ιατρικής και της βιολογίας, εκπρόσωποι της ορθόδοξης κοινής γνώμης, συζήτησαν τα ανακύπτοντα μεταξύ και των τέκνων της Ορθόδοξης Εκκλησίας ερωτήματα, σχετικά με τον εμβολιασμό κατά της λοιμώξεως του κορονοϊού COVID-19.

Βαθιά ευγνωμοσύνη και σεβασμό αξίζουν οι επιστήμονες και οι ιατροί, οι οποίοι καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων και την πρόληψη της περαιτέρω διαδόσεως της λοιμώξεως του κορονοϊού COVID-19, η οποία στοίχισε πολλές ανθρώπινες ζωές και προκάλεσε ουσιαστική αναστάτωση στη ζωή των λαών. Σήμερα, όπως και στο παρελθόν, χάριν των επιτευγμάτων της ιατρικής επιστήμης, μεταξύ άλλων και στον τομέα της εμβολιοπρόληψης, κατέστη εφικτή η πρόληψη και η μείωση της διαδόσεως πολλών νόσων, η απάλυνση της ταλαιπωρίας, που προκαλούν στους ανθρώπους, η μείωση της θνησιμότητας και η αύξηση του προσδόκιμου της ζωής. Πολλές γνωστές στο παρελθόν επιδημίες εξαφανίσθηκαν, μεταξύ άλλων μετά τη χρήση εμβολίων κατά των αντίστοιχων νόσων.

Η ιστορική εμπειρία της Ρωσικής Ορθόδοξου Εκκλησίας γνωρίζει παραδείγματα ενεργούς συμμετοχής των κληρικών στη διάδοση των

εμβολιαστικών πρακτικών ως ιατρικής διαδικασίας, που αποβλέπει στη διατήρηση της ζωής και της υγείας των ανθρώπων. Ειδικότερα δε, με το διάταγμα της Αγιωτάτης Διοικούσης Συνόδου του 1804 συνίστατο στους αρχιερείς και τους ιερείς να διασαφηνίσουν στον λαό το όφελος του εμβολιασμού κατά της ευλογιάς. Τότε οι αρχές του εμβολιασμού κατά της νόσου αυτής συμπεριελήφθησαν στον κατάλογο των μαθημάτων μέσης εκπαίδευσης στο πρόγραμμα σπουδών των υποψηφίων κληρικών. Η διάδοση του εμβολιασμού κατά της ευλογιάς υποστήριζε λ.χ. ο μητροπολίτης Μόσχας Άγιος Ιννοκέντιος.

Εσφαλμένη τυγχάνει η αντίληψη ότι η από θέσεως αρχής απόρριψη του εμβολιασμού αυτού καθ' εαυτού δύναται να δικαιολογηθεί με την ορθόδοξη διδασκαλία. Η επιλογή υπέρ του εμβολιασμού ή της απορρίψεως αυτής αποτελεί προσωπική υπόθεση κάθε ανθρώπου (για το παιδί, των γονέων ή των νομίμων εκπροσώπων του), η οποία υιοθετείται βάσει των ατομικών πεποιθήσεων, γνώσεων, της βιοτικής εμπειρίας, καθώς και λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες, που προέρχονται από το ιατρικό προσωπικό, την επιστημονική κοινότητα και τους παρασκευαστές των εμβολίων.

Η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία ακολουθεί με συνέπεια τις αρχές της προστασίας της ελευθερίας της επιλογής του ανθρώπου ως προς τη χρήση ή μη των νέων και ταχέως αναπτυσσόμενων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένου και του ιατρικού τομέα. Ειδικότερα, δε, στις Αρχές του Κοινωνικού Δόγματος της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας τονίζεται: «Οι σχέσεις μεταξύ του γιατρού και του ασθενούς πρέπει να οικοδομούνται βάσει του σεβασμού της ακεραιότητας, της ελεύθερης επιλογής και της αξιοπρέπειας του προσώπου. Είναι ανεπίτρεπτη η χρησιμοποίηση του ανθρώπου ακόμη και για τους πιο αγαθούς σκοπούς» (XI.3). Ακολουθώντας την διατυπωθείσα αρχή και αναγνωρίζοντας ταυτοχρόνως τη σημασία της υποστηρίξεως των πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της πανδημίας, μεταξύ άλλων και μέσω της ευρείας καλύψεως του πληθυσμού με τον εμβολιασμό, οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας θεωρούν απαραίτητη την εξασφάλιση της ελευθερίας επιλογής των ανθρώπων έναντι του εμβολιασμού κατά της λοιμώξεως του κορονοϊού COVID-19 και τον αποκλεισμό οιασδήποτε μορφής ανοικτής ή κεκαλυμμένης διακρίσεως των ανθρώπων, οι οποίοι για οποιονδήποτε λόγο αρνήθηκαν τέτοιου είδους εμβολιασμό. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα περιστατικά χειραγωγικού εξαναγκασμού σε εμβολιασμό ή ετέρων ενεργειών, που αποκαλύφθηκαν και στοχεύουν κατά της προαναφερθείσης ελευθερίας επιλογής, προκαλούν

αρνητική αντίδραση στην κοινωνία και μόνον εντείνουν τις φήμες και τις ανησυχητικές διαθέσεις ως προς τα λαμβανόμενα στον τομέα της δημόσιας υγείας μέτρα.

Η ανησυχία μερίδας της κοινωνίας όσον αφορά τη χρήση των εμβολίων, συμπεριλαμβανομένων και των εμβολίων κατά της λοιμώξεως του κορονοϊού COVID-19, οφείλεται, μεταξύ άλλων αιτίων, και στους κινδύνους εξαιτίας των επιπλοκών μετά τον εμβολιασμό και της σχηματικής προσεγγίσεως της ανοσοποιήσεως, η οποία δεν λαμβάνει υπόψη τις ατομικές ιδιαιτερότητες των ανθρώπων. Οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας, επισημαίνοντας ότι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και του επιπέδου του κινδύνου των παρενεργειών των ιατρικών σκευασμάτων δεν εντάσσεται στους σκοπούς και τις αρμοδιότητες της Εκκλησίας, τονίζουν τη σημασία της ευρείας συζητήσεως από εμπειρογνώμονες και κοινωνία των υφισταμένων προβλημάτων και του δέοντος ελέγχου των εν χρήσει σκευασμάτων ως προς τις παρενέργειες, ακόμη και τις μελλοντικές, καθώς και της πιστοποίησεως αυτών των σκευασμάτων. Εξίσου σημαντική είναι και η ολοκληρωμένη και με εύληπτα μέσα ενημέρωση των ανθρώπων, οι οποίοι λαμβάνουν την απόφαση να εμβολιασθούν, για το κατά πόσον είναι απαραίτητος και για τις ενδεχόμενες συνέπειες του εμβολιασμού. Σαφώς και δημοσίως πρέπει να διασαφηνιστεί και το ζήτημα της επαρκούς ιατρικής βοήθειας και της κοινωνικής πρόνοιας για τους ανθρώπους, σε περίπτωση εκδηλώσεως σε αυτούς σοβαρών ή μακροπρόθεσμων επιπλοκών μετά τον εμβολιασμό.

Την ίδια στιγμή οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας θεωρούν ανεπίτρεπτη και αμαρτωλή τη διάδοση ψευδοδιδασκαλιών, που ταυτίζουν τον εμβολιασμό με τη «λήψη της σφραγίδας του αντίχριστου», καθώς και συνωμοσιολογικών ισχυρισμών ότι δήθεν μέσω του εμβολιασμού υλοποιείται μυστική εμφύτευση μικροτσιπ στην ανθρωπότητα.

Σύγχυση στην εκκλησιαστική κοινότητα προκαλεί το γεγονός ότι κατά την ανάπτυξη μεμονωμένων εμβολίων, συμπεριλαμβανομένων και μερικών εμβολίων κατά της λοιμώξεως του κορονοϊού COVID-19, χρησιμοποιήθηκαν κυτταρικές καλλιέργειες, που αναπτύχθηκαν από εμβρυϊκά ανθρώπινα κύτταρα, τα οποία έχουν ληφθεί ως αποτέλεσμα εκτρώσεως, έστω και αν αυτή διαπράχθηκε πριν από μισό αιώνα και πλέον. Όπως επισημαίνεται στις Αρχές του κοινωνικού δόγματος η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία θεωρεί απαράδεκτη «την αφαίρεση και τη χρήση ιστών και οργάνων ανθρώπινων εμβρύων, τα οποία

έχουν ληφθεί ως αποτέλεσμα εκτρώσεων σε διάφορα στάδια εξέλιξής τους, ώστε να επιχειρηθεί η θεραπεία διαφόρων ασθενειών» (ΧΙΙ.7). Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι σύμφωνα με πληροφορίες των παρασκευαστών τα ίδια τα εμβόλια δεν περιέχουν κύτταρα εμβρυϊκής προελεύσεως, ενώ οι ανωτέρω αναφερθείσες κυτταρικές καλλιέργειες εδώ και χρόνια χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη εμβολίων. Παράλληλα, σύμφωνα με επισήμανση εκπροσώπων του επιστημονικού κόσμου – μετεχόντων της στρογγυλής τράπεζας – κατά τις δοκιμές στο στάδιο προετοιμασίας ετέρων εμβολίων και πολλών άλλων ιατρικών σκευασμάτων, επίσης χρησιμοποιούνται παρόμοιες ανθρώπινες κυτταρικές καλλιέργειες. Οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας, αφού διαπίστωσαν το γεγονός αυτό, κρίνουν απαραίτητο οι φαρμακευτικές εταιρείες να αναζητήσουν δυνατότητες χρήσεως τεχνολογίας, η οποία αποκλείει τη χρήση των προαναφερθεισών κυτταρικών καλλιιεργειών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ως άνω οι συμμετέχοντες στην στρογγυλή τράπεζα θεωρούν ότι επί του παρόντος, σε περίπτωση απουσίας προσιτής εναλλακτικής λύσης, λόγω του κινδύνου για την υγεία και τη ζωή των ανθρώπων από τη λοίμωξη του κορονοϊού COVID-19, ο ορθόδοξος χριστιανός, ο οποίος χρησιμοποιεί το εμβόλιο κατά της νόσου, που αναπτύχθηκε ή δοκιμάστηκε με τη χρήση εμβρυϊκής ανθρώπινης κυτταρικής καλλιέργειας, δεν συμμετέχει στην αμαρτία της εκτρώσεως, κατόπιν της οποίας αναπτύχθηκε αυτή η κυτταρική καλλιέργεια. Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα επιλογής μεταξύ παρόμοιου εμβολίου και ενός εμβολίου, που αναπτύχθηκε χωρίς τη χρήση κυτταρικών καλλιιεργειών από ανθρώπινα έμβρυα, οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας τάσσονται υπέρ της χρήσεως των δεύτερων εμβολίων ως περισσότερο αποδεκτών από ηθικής απόψεως.

Οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας καλούν να αντιμετωπίζεται με σεβασμό η θέση εκείνων των ανθρώπων, οι οποίοι θεωρούν δυνατή τη χρήση για τον εαυτό τους και τα παιδιά τους εμβολίων, τα οποία αναπτύχθηκαν με τη χρήση εμβρυϊκής ανθρώπινης κυτταρικής καλλιέργειας, όπως και εκείνων, οι οποίοι αρνούνται αυτή τη χρήση.

Οι μετέχοντες της στρογγυλής τράπεζας θεωρούν απαραίτητη τη συνέχιση της συζητήσεως σχετικά με τις ηθικές πτυχές της ευρείας χρήσεως στην ιατρική των κυτταρικών καλλιιεργειών, που αναπτύχθηκαν από εμβρυϊκά ανθρώπινα κύτταρα.